

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 28.05.1962, sp. zn. To 586/61, ECLI:CZ:KSOS:1962:TO.586.1961.1

Číslo: 36/1962

Právní věta: Odpovědným hosp. pracovníkem je třeba rozumět každého pracovníka, který v rámci svého zaměstnání odpovídá za splnění hosp. úkolů. Neoprávněné proplácení přesčasových hodin za práce vykonané ve prospěch státní, družstevní nebo jiné organizace na místo poskytování náhradního volna naplňuje znaky tr. činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, (§ 127 odst. 2 tr. zák.). Odpovědný hosp. pracovník, který úmyslně překročí rozpočet na stavbu rekreační chaty budované z prostředků soc. organizace v úmyslu zajistit takové organizaci neoprávněné výhody a tím neoprávněně používá finanční fondy této organizace (§ 127 odst. 1 tr. zák.). Odpovědný hosp. pracovník, který potvrdí poukaz k výplatě odpracovaných brigádnických hodin, aniž kontroloval jejich správnost a zaviní tak na majetku v soc. vlastnictví škodu převyšující částku 5000,- Kčs, za dalších okolností svědčících o jeho neodpovědném postoji k majetku, naplnil znaky tr. činu (§ 137 odst. 1 tr.zák.).

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 28.05.1962

Spisová značka: To 586/61

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky, Porušování povinnosti v provozu socialistické organizace, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Škoda

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 1
§ 127 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1962 sb. rozh.

Odpovědným hospodářským pracovníkem je třeba rozumět každého pracovníka, který v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce odpovídá za splnění hospodářských úkolů socialistické organizace.

Neoprávněné proplácení přesčasových hodin odpovědným hospodářským pracovníkem za práce vykonané ve prospěch státní, družstevní nebo jiné organizace na místo poskytování náhradního volna

naplňuje znaky trestného činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák., pokud odpovědný hospodářský pracovník jednal v úmyslu zajistit plnění úkolů organizace.

Odpovědný hospodářský pracovník, který úmyslně překročí rozpočet na stavbu rekreační chaty budované z prostředků socialistické organizace v úmyslu zajistit takové organizaci nebo její složce neoprávněné výhody a tím neoprávněně používá finanční fondy této organizace, naplní znaky trestného činu porušování povinnosti při nakládání s finančními prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák.

Trestné činy uvedené v § 127 odst. 1 a v § 127 odst. 2 tr. zák. jsou samostatné trestné činy.

Odpovědný hospodářský pracovník, který potvrdí poukaz k výplatě odpracovaných brigádnických hodin, aniž kontroloval jejich správnost a zaviní tak na majetku v socialistickém vlastnictví škodu převyšující částku 5000,- Kčs, za dalších okolností svědčících o jeho neodpovědném postoji k majetku, který je v socialistickém vlastnictví, naplnil znaky trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí krajského soud v Ostravě z 28. května 1962 – To 586/61).

Okresní soud v Přerově rozsudkem z 15. prosince 1961 uznal mimo jiné též obžalovaného M. vinným

a) trestným činem porušování povinnosti veřejného činitele podle § 175 odst. 1 lit. b) a odst. 2 lit. c) tr. zák. z r. 1950,

b) trestným činem porušení povinnosti veřejného činitele podle § 176 odst. 1 lit. c) a odst. 2 lit. b) cit. tr. zák.,

c) trestným činem přijímání úplatků podle § 181 odst. 1 a odst. 3 cit. tr. zák.,

d) trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 lit. c) cit. tr. zák.

Za to odsoudil obžalovaného podle § 175 odst. 2 a § 22 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 k trestu odnětí svobody na dobu 3 (tři) roků, dále vyslovil zákaz všech vedoucích funkcí u ČSD na 5 (pět) let a podle § 44 odst. 1 písm. a) cit. tr. zák. vyslovil po dobu výkonu trestu ztrátu práva volebního.

Krajský soud v Ostravě k odvolání okresního prokurátora a obžalovaného M. mimo jiné zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného M. vinným, že

1. v době od 1. ledna 1958 do 31. prosince 1960 v Přerově jako náčelník vozového depa, ve snaze dosáhnout splnění plánovaných úkolů, nařídil proplácet práce zaměstnanců v počtu 10435 hodin, které nebyly Správou dráhy plánovány, a tak způsobil ČSD – Správě Ostravské dráhy v Olomouci škodu ve výši 67 591,33 Kčs, tedy jako odpovědný hospodářský pracovník poskytl za práce vykonané ve prospěch státní socialistické organizace z jejích finančních prostředků jinému nepřiměřené výhody v úmyslu zajistit plnění úkolů této organizace, při čemž činem způsobil značnou škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví.

2. V říjnu 1959 jako náčelník vozového depa v úmyslu vyhnout se odpovědnosti za překročení rozpočtu na stavbě rekreační chaty vozového depa na Bystřičce o částku 25 516,90 Kčs, dohodl se s vedoucím účetním vozového depa, aby tuto částku rozepsal v účetních dokladech na jiné akce, což vedoucí účetní skutečně provedl, tedy jako odpovědný hospodářský pracovník při hospodaření s finančními a hmotnými prostředky státní socialistické organizace v úmyslu zajistit takové organizaci

neoprávněné výhody, porušil závažným způsobem svou povinnost tím, že neoprávněně používal finanční prostředky této organizace, při čemž činem způsobil značnou škodu.

3. V době od září 1958 do konce května 1960 jako náčelník vozového depa potvrzoval poukaz k výplatě brigádnických hodin odpracovaných na rekonstrukci elektromontážních vozů, aniž by kontroloval jejich správnost, ačkoliv v nich H. připisoval jednotlivým zaměstnancům a též sobě hodiny, které nebyly odpracovány a tím bylo neoprávněně vypláceno na mzdách ke škodě ČSD – Správy dráhy v Olomouci nejméně 53 496,- Kčs, tedy jednáním svědčícím o neodpovědném postoji k majetku, který je v socialistickém vlastnictví, způsobil z nedbalosti na takovém majetku značnou škodu.

4. V roce 1956, 1958 a 1959 jako náčelník vozového depa přijal prostřednictvím F. od fotoreportéra R. 500,- Kčs za to, že vozové depo dalo R. zhotovit větší počet fotografických zvětšenin a že další objednávky u něho ještě učiní a později v součinnosti s jinou osobou s R. navíc dojednal, že a dalších objednávek jim bude R. poskytovat 10 % a takovým způsobem obžalovaný pro sebe vyzískal 1300,- Kčs, tedy v souvislosti s rozhodováním ve věcech obecného zájmu přijal úplatek nebo si ho dal slíbit.

5. Koncem roku 1957 při sjednávání smlouvy o namalování uměleckého obrazu s malířem L., požádal ho prostřednictvím jiné osoby o nadhodnocení obrazu o obnos 1300,- Kčs, což bylo také uskutečněno a obžalovaný z této částky vyzískal obnos 500,- Kčs.

6. V roce 1959 a 1960 odcizil společně s A. ke škodě ČSD vozového depa v Přerově železné nosníky z vyřazených vozů, které pak oba prodali J. za 600,- Kčs a S. za obnos 400,- Kčs, tedy majetek, který je v socialistickém vlastnictví, rozkrádal tím, že ke škodě takového majetku sebe nebo někoho jiného neoprávněně obohatil. Tím spáchal

ad 1: Trestný čin porušování povinností při nakládání s finančními a

hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2, odst. 3 tr. zák.

ad 2: Trestný čin porušování povinností při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1, 3 tr. zák.

ad 3: Trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137 odst. 1, odst. 2 tr. zák.

ad 4: Trestný čin přijímání úplatků podle § 181 odst. 1 tr. zák. z r. 1950.

ad 5, 6: Trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) tr. zák. z r. 1950.

Za to obžalovaného odsoudil podle § 127 odst. 3 tr. zák. se zřetelem na § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 21/2 (dvou a půl) roku.

Podle § 49 odst. 1, odst. 2 tr. zák. vyslovil trest zákazu činnosti ve vedoucích funkcích u ČSD na dobu 5 (pěti) roků.

Z odůvodnění:

Odvolací soud vzal shodně se soudem I. stupně za prokázáno, že obžalovaný v době od 1. ledna 1958 do 31. prosince 1960 v Přerově jako náčelník vozového depa nařídil proplácet přesčasové práce zaměstnancům v počtu 10435 hodin, které nebyly správou dráhy povoleny, což představuje v penězích 67 591,33 Kčs.

Toto skutkové zjištění má oporu ve výsledcích dokazování, jež bylo provedeno v hlavním líčení, především v závěrech revizní zprávy – zprávy o provedené prověrce hospodaření ve vozovém depu Přerov, která byla vypracována odborem podnikové kontroly čs. státní dráhy Ostravská dráha, správa dráhy v Olomouci ve shodě se závěry této revizní zprávy a dodatky k ní, jež jsou založeny jako přílohy k vyšetřovacímu spisu. I při veřejném zasedání v odvolacím řízení uvedl revizní orgán V., samostatný kontrolor odboru podnikové kontroly správy dráhy Olomouc, že za období r. 1958 do r. 1960 vozové depo proplatilo celkem 26270 přesčasových hodin, tj. částku 10 380,74 Kčs. Přitom podle svědka V. náčelník služby 12. správy dráhy, nebo jeho odpovědný zástupce povolil za toto období 15805 přesčasových hodin za předpokladu, že výplatou nedojde k překročení mzdového fondu vozového depa. Obžalovaný tento postup nedodržel, přistoupil k proplacení přesčasových hodin, které povoleny nebyly. Rozdíl mezi povolenými a vyplacenými přesčasovými hodinami vozového depa Přerov za uvedené období čin 10435 hodin, což představuje v penězích obnos 67 591,33 Kčs. Podle revizního orgánu V. k uvedenému rozdílu mezi povolenými a vyplacenými přesčasy dospěla revizní zpráva tak, že byly porovnány zápisy povolených přesčasových hodin v zápisníku služby 12. správy dráhy a dispečerského deníku vozového depa Přerov. Pokud pak jde o finanční vyčíslení, brala revize toliko průměrnou hodinovou sazbu k proplacení přesčasových hodin. Rovněž svědek K., náměstek náčelníka správy Ostravské dráhy, potvrdil ve své výpovědi správnost zjištění, která učinil soud I. stupně. Ve výpovědi při veřejném zasedání uvedl, že přesčasové hodiny na výkonné jednotce mohou být odpracovány a podle příslušných předpisů povoleny a proplaceny jen po předchozím souhlasu nadřízené služby správy dráhy. Teprve po tomto souhlasu může být s požadovanou prací přesčas započato, přičemž proplatit takto odpracovanou práci přesčas smí náčelník výkonné jednotky jen tehdy, nemohl-li dát zaměstnancům za odpracovanou práci přesčas náhradní volno. Podle výpovědi jmenovaného svědka, obžalovaný jako náčelník výkonné jednotky hrubě porušil služební povinnost, pokud přistoupil k proplacení přesčasových hodin, které nebyly správou dráhy povoleny.

Na podkladě uvedených výsledků dokazování vzal odvolací soud za prokázáno, že obžalovaný v kritické době ve funkci náčelníka vozového depa nařídil proplácet přesčasové práce zaměstnancům v počtu 10435 hodin, které nabyly správou dráhy povoleny, a to v celkové částce 67 591,33 Kčs.

Odvolací soud vzal dále shodně se soudem I. stupně za prokázáno, že obžalovaný M. jako náčelník vozového depa překročil rozpočet na stavbě rekreační chaty vozového depa překročil rozpočet na stavbě rekreační chaty vozového depa na Bystřičce o částku 25 516,09 Kčs a dohodl se s vedoucím účetním vozového depa, aby tuto částku rozepsal v účetních dokladech na jiné akce, což vedoucí účetní skutečně provedl. Obžalovaný M. správnost tohoto skutkového zjištění nepopíral.

Doznání obžalovaného, opakované i v hlavním líčení, je v souladu s výpovědí spoluobžalovaného H., který uvedl, že předmětnou částku rozepsal s vědomím a po dohodě s obžalovaným do ostatních kapitol. Z uvedeného tedy vyplývá, že obžalovaný M. vědomě a neoprávněně překročil finanční rozpočet na stavbu rekreační chaty, tedy v úmyslu zajistit vozovému depu neoprávněnou výhodu, aniž sám měl z obou činů osobní prospěch. Nebyla však vyvrácena obhajoba obžalovaného M., že v obou uvedených případech porušil své povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky v úmyslu jednak zajistit plnění úkolů vozového depa, pokud jde o neoprávněné proplácení přesčasových hodin, jednak zajistit urychlenou výstavbu rekreační chaty pro vozové depo, jehož byl náčelníkem.

Odpovědným pracovníkem ve smyslu § 127 odst. 1, 2 tr. zák. je každý pracovník, který v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce odpovídá za splnění hospodářských úkolů socialistické organizace. Obžalovaný M. jako náčelník vozového depa tedy nepochybně takovým odpovědným hospodářským pracovníkem byl. Jestliže pak jako odpovědný hospodářský pracovník za práce vykonané ve prospěch vozového depa, tedy státní socialistické organizace, neoprávněně proplatil větší množství přesčasových hodin, v rozporu s příslušnými předpisy v úmyslu zajistit plnění úkolů této

organizace, naplnil znaky trestného činu porušování povinností při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák. Pokud dále jako odpovědný hospodářský pracovník použil neoprávněně finanční fondy vozového depa a překročil peněžité částky, určené k výstavbě rekreační chaty v úmyslu zajistit této organizaci neoprávněné výhody, naplnil všechny znaky trestného činu porušování povinností při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. Obžalovaný M. způsobil uvedenými činy značnou škodu na majetku v socialistickém vlastnictví a bylo proto nutno jeho trestné činy kvalifikovat též podle § 127 odst. 3 tr. zák. Za značnou škodu ve smyslu cit. zák. ustanovení jest totiž pokládat neoprávněné použití finančních nebo hmotných prostředků v částce kolem 20 000,- Kčs.

Trestné činy uvedené v § 127 odst. 1 a v § 127 odst. 2 tr. zák. jsou samostatnými trestnými činy, neboť uvádějí různé formy porušování povinností při nakládání se svěřenými prostředky. Proto také oba odstavce v § 127 tr. zák. mají i zvláštní – samostatné trestní sazby.

Odvolací soud vzal dále shodně se soudem I. stupně za prokázáno, že obžalovaný jako náčelník vozového depa potvrzoval poukazy k výplatě odpracovaných brigádnických hodin, aniž by kontroloval jejich správnost, ač v nich jemu podřízený pracovník připisoval jednotlivým zaměstnancům a též sobě hodiny, které nebyly odpracovány, čímž vznikla škoda převyšující částku 5000,- Kčs. K uvedenému jednání se obžalovaný doznal a správnost uvedených skupin zjištění soudu I. stupně ani odvoláním nenapadl.

Jestliže obžalovaný M. nekontroloval práci jemu podřízeného pracovníka, jak bylo jeho služební povinností, zavinil tím z nedbalosti škodu převyšující částku 5000,- Kčs vzniklou na majetku v socialistickém vlastnictví. Je proto třeba se zabývat i další otázkou, zda jeho jednání svědčí o neodpovědném postoji k majetku, který v socialistickém vlastnictví, což je jedním ze znaků trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137 tr. zák. Na takový neodpovědný postoj lze usuzovat i z dalších okolností, zejména z toho, že obžalovaný M. – jak nahoře bylo již uvedeno – i v dalším své služební činnosti neoprávněným nakládáním s finančními a hmotnými prostředky vozového depa způsobil značnou škodu na majetku této státní socialistické organizace a byl ve shodě s provedenými důkazy uznán vinným též úmyslným rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) tr. zák. z r. 1950, jehož se dopustil rovněž ke škodě ČSD vozového depa v úmyslu neoprávněně se obohatit ke škodě majetku ČSD vozového depa.

Tím, obžalovaný M. nekontroloval práci svého podřízeného pracovníka a zavinil tak škodu na majetku ČSD vozového depa převyšující částku 5000,- Kčs za okolností svědčících o jeho neodpovědném postoji k majetku, který je v socialistickém vlastnictví, naplnil též znaky trestného činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137 odst. 1 tr. zák.

Dále se odvolací soud zabýval další trestnou činností obžalovaného M. posouzenou jako trestné činy přijímání úplatku podle § 181 tr. zák. z r. 1950 a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 245 odst. 1 písm. c) tr. zák. z r. 1950 a odůvodněním uloženého trestu.